

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

หนังสืออ้างอิง
ใช้เฉพาะในห้องสมุด

ผลการใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมต่อความรู้และพฤติกรรมการดูแลตนเอง
ของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

สุนทรา พรายงาม

122 ส.ค. 2546

TH0006694

160919

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2545

ISBN 974-616-438-4

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาล
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ดร.ฉันทนา จันทวงศ์)

..... กรรมการ

(ดร.เพ็ญใจ สัตยุตม์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ดร.ฉันทนา จันทวงศ์)

..... กรรมการ

(ดร.เพ็ญใจ สัตยุตม์)

..... กรรมการ

(ดร.วรรณภา อัสวชัยสุวิกรม)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ บุญทิพย์ สิริรังศรี)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. แก้วตา คณะวรรณ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 14 เดือน มิถุนายน.. พ.ศ. 2545..

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการให้คำปรึกษา การแนะนำที่ถูกต้องและการแก้ไขข้อบกพร่องจากอาจารย์ ดร.ฉันทนา จันทวงศ์ ประธานกรรมการ และอาจารย์ ดร.เพ็ญใจ สัตยุดม กรรมการที่ได้ให้คำปรึกษาด้วยดีตลอดระยะเวลาที่ได้ดำเนินการศึกษาวิจัย ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.สุวรรณ จันทร์ประเสริฐ ผศ.ศรีอุตร ดิษยบุตร รศ.บุญทิพย์ สิริรังศรี ผศ.มะลิวัลย์ ยุติธรรม และอาจารย์ กาวนา กิรติยุตินวงศ์ ได้กรุณาเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ่อทองและผู้อำนวยการโรงพยาบาลพนัสนิคมที่ได้ให้ความกรุณาในการเก็บข้อมูลและขอขอบคุณผู้ป่วยเบาหวานและผู้ดูแลที่ให้ความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

สุนทรา พรายงาม

40910815 : สาขาวิชา : การพยาบาลชุมชน ; พย.ม. (การพยาบาลชุมชน)

คำสำคัญ : กระบวนการกลุ่ม / แรงสนับสนุนทางสังคม / ความรู้ / พฤติกรรมการดูแลตนเอง

สุนทรา พรายงาม : ผลการใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมต่อความรู้และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี (THE EFFECTS OF GROUP PROCESS TOGETHER WITH SOCIAL SUPPORT ON SELF-CARE KNOWLEDGE AND BEHAVIOR IN NON-INSULIN DEPENDENT DIABETES MELLITUS PATIENTS IN BOTHONG DISTRICT, CHONBURI) อ.ที่ปรึกษา : ฉันทนา จันทวงศ์, ศ.ค., เพ็ญใจ สัตยคม, ศ.ค., 149 หน้า. ISBN 974-616-438-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมต่อความรู้และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน อำเภอ บ่อทอง จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เป็นผู้ป่วยเบาหวาน ชนิดไม่พึ่งอินซูลิน อายุระหว่าง 40-65 ปี รักษาด้วยการรับประทานยา และมีระยะเวลาการเป็น โรค 1-5 ปี กลุ่มควบคุมคัดเลือกโดยวิธีจับคู่โดยใช้อายุและระยะเวลาที่เป็นโรค เป็นตัวกำหนด แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน วัดผลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ความรู้และ พฤติกรรมการดูแลตนเอง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม สำเร็จรูปทางสถิติสังคมศาสตร์ (SPSS for window versions 7.5) สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (student t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

ผลการทดลองพบว่า ผลการใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมทำให้ กลุ่มทดลองมีความรู้และพฤติกรรมการดูแลตนเองดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และค่าน้ำตาลในเลือดในกลุ่มทดลองลดลงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ผลที่ได้จากการวิจัยจะนำไปเป็นแนวทางในการจัดอบรมความรู้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเป็นแนวทางในการจัดบริการสำหรับผู้ป่วยเบาหวานในชุมชนต่อไป

40910815 : MAJOR : COMMUNITY NURSING ; M.N.S. (COMMUNITY NURSING)

KEYWORD : GROUP PROCESS / SOCIAL SUPPORT / KNOWLEDGES / SELF CARE
BEHAVIOR

SOONTARA PRAIGAM : THE EFFECTS OF GROUP PROCESS TOGETHER
WITH SOCIAL SUPPORT ON SELF-CARE KNOWLEDGE AND BEHAVIOR IN NON-
INSULIN DEPENDENT DIABETES MELLITUS PATIENTS IN BOTHONG DISTRICT,
CHONBURI. THESIS ADVISORS : CHANTANA CHANTAWONG, Dr. P.H., PEINGCHAI
SATTAYUT, Dr. P.H., 149 P. ISBN 974-616-438-4

The purpose of this research was to study the effects of group process combined with social support toward self-care knowledge and behavior in non-insulin dependent diabetes mellitus patients, in Bothong district, Chonburi. The sample group selected in this study consisted of non-insulin dependent diabetes mellitus patients, between 40-65 years of age, who had taken medicines and were patients for 1-5 years. They were divided in to control group selected by age and duration of sickness combinations (30 patients) and an experimental group also consisting of 30 patients. Measurements were made by interviewing self-care knowledge and behavior pre and post experimental. The statistics used for data analysis were percentages, means, standard deviation, student t-test, and ANCOVA.

The results of this study show that the experimental group have more self-care knowledge and better behaviors with the statistical significance ($p < .05$). In addition to this, the experimental group decreased levels of blood glucose with statistical significance ($p < .05$). The results of this research, can be used as a guideline to develop knowledge for health and managerial personnel in health care services for diabetes mellitus patients.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัยและเหตุผลสนับสนุน.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับโรคเบาหวาน.....	12
แนวคิดการดูแลตนเองและการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม.....	54
แนวคิดเรื่องการสนับสนุนทางสังคม.....	62
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
รูปแบบการวิจัย.....	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	70

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	80
4 ผลการวิจัย.....	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	101
สรุปผลการวิจัย.....	101
การอภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	106
บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก.....	122
ภาคผนวก ข.....	133
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	149

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	83
2	จำนวนร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	84
3	จำนวนร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	85
4	จำนวนร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานที่ตอบถูกเกี่ยวกับความรู้เรื่องโรคเบาหวานของ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง.....	86
5	จำนวนร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานที่ตอบถูกเกี่ยวกับความรู้เรื่องการควบคุมอาหารของ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง.....	88
6	จำนวนร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานที่ตอบถูกเกี่ยวกับความรู้เรื่องการออกกำลังกายของ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง.....	89
7	จำนวนร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานที่ตอบถูกเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องการรับประทานยา ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนและหลังการทดลอง.....	90
8	จำนวนร้อยละของผู้ป่วยเบาหวานที่ตอบถูกเรื่องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพทั่วไป การดูแลเท้าของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง.....	91
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเอง รายชื่อ ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	92
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเอง รายชื่อ ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	93
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเอง รายชื่อ ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	94
12	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ก่อนการทดลองระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	95

13	วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้หลังการทดลองในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยมีคะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม.....	96
14	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลตนเองระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง.....	97
15	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลตนเองระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง.....	97
16	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับน้ำตาลในเลือดระหว่างกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมภายหลังการทดลอง.....	98
17	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและ หลังการทดลอง.....	99
18	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลตนเองของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง.....	99
19	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับน้ำตาลในเลือด ระหว่างก่อนและ หลังการทดลองในกลุ่มทดลอง.....	100

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	11
2 แสดงคำดัชนีมวลงายผู้ใหญ่.....	32
3 รูปแบบการวิจัย.....	69